

Izhaja

vsak četrtek (po potrebi tudi večkrat) z datumom prihodnjega dneva.

Dopis naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir«, Velikovec, Koroško.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Velja

za celo leto . . . . . K 20.—
» pol leta . . . . . » 11.—
» četrt » . . . . . » 6.—
» 1 mesec . . . . . » 2.—

za inozemstvo primeroma več.
Naročnina se plačuje vnaprej.

Za oglasila se plačuje po 50 v, med besedilom po 1 K za 1 cm² vsakekrat, minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 80 v, za parte, zahvale in izjave po 1 K za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 30 v za besedo; debelo tiskano 60 v vsakokrat; minimum 5 K.

Za izvestilo pri upravništvu 3 K posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravištvu lista »Mir«, Prevalje, Koroško.

Leto XXXIX.

Prevalje, 5. oktobra 1920.

Št. 61

Naša barva je bela!

Pustite belo glasovnico celo!

Glasujte vsi belo!

Pretrgajte zeleno glasovnico na dva dela in dajte obe v kuverto!

Opomin koroškim Slovincem za plebiscit.

(Spisal dr. Lambert Ehrlich,

izvedenec za koroške Slovence na mirovni konferenci v Parizu.)

Pariz, dne 26. sept. 1920.

Koroški Slovenci!

Vest mi narekuje, da Vam v kratkih potezah obrišem, kako smo med mirovno konferenco v Parizu gledali na koroško vprašanje. Vidim, da Vam propaganda vprašanja plebiscita ne kaže v celi pravi luči, in da Vam zelo važne strani tega vprašanja zakriva; jaz, ki sem na mirovni konferenci kot izvedenec koroških Slovencev prisostvoval in sodeloval pri koroškem vprašanju in ki zdaj že 1½ leta v Parizu opazujem razvoj svetovnih dogodkov, imam pravico in dolžnost: vprašanje jasno naslikati in Vam kazati posledice plebiscita 10. oktobra 1920. Omenjam, da se jaz ne vmešavam v vsakdanjo nadrobno agitacijo, ampak da hočem popolnoma mirno in tako, ka-

kor bom enkrat moral pred Bogom dati odgovor za svoje sodbe, nazore in besede, presoditi ves položaj. Vse, kar bom povedal, sem vzel iz uradnih spisov in knjig, ki so tu v Parizu služili za informacijo.

1. Zmagovalci in premagani!

Plebiscit bo odločil o tem, se li hočete postaviti na stran antante, ki je združila med vojno 1100 milijonov ljudi in ¾ vsega sveta, ali na stran Nemčije, ki je zdaj popolnoma osamljena, brez vseh trgovskih ladij, ki je pahnjena iz celega sveta, in ki bo 30 dolgih let delala najhujšo pokoro za svoje zločine!

Ni mogoče, da bi v Žrelcu, Kotmarivasi, na Radišah, Žihpoljah, v Podjuni, Rožu itd. bila ena sama kmetica ali en sam kmet, ki bi hotel prostovoljno v suženjstvo! V nemškem suženjstvu bo diktiral cene Dunaj in Celovec, v Jugoslaviji pa Vi!

Rekel sem, da plebiscit odloča o tem, da stopite na stran antante, torej zmagnujočih držav. — Kaj to pomeni?

Mirovna konferenca je določila, da morajo sovražne države, Nemčija, Avstrija, Ogrska poplačati vso ogromno škodo, ki so jih povzročile s to vojsko; pred celim svetom je konferenca izjavila sledeče: Vojska je bila zahrbtn napad Nemčije in Avstrije na celo Evropo; bila je to zarota, že dolgo prej med Nemčijo in Avstrijo dogovorjena; s tem so učinile premišljeno „največje hudodelstvo“ cele zgodovine: pahnile so ves svet v strašne muke in nesreče; 7 milijonov je mrtvih in nad 20 milijonov ranjenih! In antanta je stala vojna 750 milijard. „Čut pravice vpije naravnost po tem, da se to kaznuje.“ — In Nemčija in Avstrija boste plačevali in plačevali brez konca in kraja! Popolnoma vseeno je, kaj pišejo nemški časopisi v Celovcu, eno je gotovo: cel svet je združen, da Nemce drži v pokorščini!

Za enkrat je naloženo Nemčiji 100 milijard, a plačevala bo skozi 30 let neprestano!

Avstrija in Nemčija, tako je določila mirovna konferenca, morate s svojim državnim in privatnim premoženjem jamčiti za odškodnino.

Podlistek.

Dominik Skitek:

V zarji zmage.

(Konec.)

To je bila slavna doba v slovenski zgodovini, vladala sta tedaj sreča in blagostanje. Žal, da je prišlo drugače. Doli s severa so začeli pritiskati Nemci, v naše dežele so prihajali nemški grofi in baroni, ki so trgali našim kmetom zemljo iz rok; kmetija za kmetijo, vas za vasjo je prešla v njihovo oblast. Tujci so zaničevali naš jezik in naše šege, kmet je moral delati svojim gospodom tlako in dajati desetino; brez graščakovega dovoljenja ni smel ničesar prodati niti se ni smela omožiti njegova hčerka, niti izučiti sin v kakem rokodelstvu. Ni čuda tedaj, da se je trpinčeno ljudstvo uprlo nečloveškemu postopanju in izkoristitvenju od strani graščakov in začelo proti njim boj za staro pravdo. Leta 1573. so se uprli združeni slovenski in hrvaški kmetje, toda graščaki so njih vojsko pobili, položaj kmetov je postal še obupnejši. Voditelja upora, junaškega kmeta Gubca so zmagovalci kronali v Zagrebu za kmetskega kralja. Posadili so ga na razbeljen prestol, mu položili razbeljeno krono na glavo in mu stisnili razbeljeno žezlo v roke. Tako je bil kronan tedaj naš kmečki stan. V delu in trpljenju je vzrastel, zato je vreden vsega spoštovanja. V tihi samoti mu teče življenje, on je zdrav in nepokvarjen, niso ga še okužile slabe razv

je držal vere svojih očetov in navad, ki so jih imeli stariši. Veselil se je božjega solnca in dežja, ki dajeta rast, njegovo srce ni poželelo tujega bogastva, s skromnimi razmerami se je zadovoljil. Kdor je hodil mnogo po svetu, vam bo potrdil, da ni v razkošju velikih mest, v blesku in sijaju bogatinovih dvorcev, temveč v siromašni koči kmetovalca največkrat sreča doma.

Ljudje, ki so zaničevali naš narod, so zaničevali tudi naš kmečki stan. Ljudje, ki so zavrgli svoj jezik, so navadno prezirali tudi kmečko življenje in kmečko delo. Tako opažamo posebno v zadnjih letih pred vojno, da se je razpasla neka mrznja do kmečkega dela. Vse je drlo v mesta in tam iskalo svojo srečo, a le preradi so v hrupu mest pozabili na materni jezik. Vojska je zopet pokazala, da je kmečko delo vir blagostanja v državi. Prej je bil kmet zasmehovan, pri nas je danes prvi stan v državi, ker tvori pretežno večino prebivalstva; ponosni smo nanj in znamo ceniti delo njegovih rok. Zato se pa oglašajo različni Judeži, ki bi radi vpregli naše kmete spet v stari jarem, da bi delali tlako nemški gospodi; kajti boli in grize jih, da vstaja zaničevani kmečki stan in se vrača polagoma nazaj v njegovo last zemljo, ki mu jo je bil nekdanj ugrabil graščak.

Zastonj je, Judež, tvoje delo, ne boš nam iztrgal rodne grude in najsi žene obup tebe brezdomovca do konca sveta! Znoj našega kmeta in kri, ki so jo prelivali sinovi našega naroda, sta njen neizbrisen pečat!

Slovenec, ki ljubi svojo mater, ljubi nad vse materni jezik. Ali je slajša beseda na svetu

kot je materina? Ni je. Tako mehko in milo nam doni, da mora vzbujati v naših srcih ljubezen in zares kamenito je ono srce, katero ne morejo omehčati materine besede. Otrok, ki se odvraca od svoje matere, jo zataji ali zaničuje, ne najde sreče v življenju; človek, ki zavrže ali proda svoj materni jezik, ni vreden, da ga obsije solnce. Bolj ljubeznivo o materinem jeziku sploh ni mogoče govoriti kot je govoril Slomšek: „Oj ljubi, lepi in pošteni slovenski jezik, s katerim sem prvič svojo ljubeznivo mamo in dobrega ateja klical, v katerem so me moja mati učili Boga spoznati, v katerem sem prvokrat svojega Stvarnika častil — tebe hočem kakor najdražji spomin svojih rajnih starišev hvaležno spoštovati in ohraniti, za tvojo čast in lepoto po pameti, kolikor premorem, skrbeti, v slovenskem jeziku svoje ljube brate in sestre, Slovence, najrajše učiti; želim kakor hvaležen sin svoje ljube matere, da, kakor je moja prva beseda slovenska bila, naj tudi moja poslednja slovenska bo!“

Kakor človek šele v boleznih zna ceniti dobroto zdravja, tako tudi svoj materni jezik ve spoštovati, ako je hodil daleč po svetu. Poslušajte, kaj pravi s solznimi očmi ameriški Slovenec na mariborskem taboru: „27 let bivam že v daljni Ameriki. Otrok sem še bil tedaj, ko sem zapuščal domovino in nisem je še poznal. Toda vselej, kadar sem sprejel kako poročilo iz domačega kraja, mi je stopila nejasno pred oči lepa in znana pokrajina iz davnih dni in vsakokrat se mi je milo storilo ob tej sliki. Danes pa, ko vidim pred seboj tako ogromne in navdušene množice, ko vidim, da se probuja in vstaja moj mili, nekdanj borni

Vsa državna in privatna imovina, ki jo imate Nemčija in Avstrija po celem svetu, zapade in se prodaj! To se pravi: povsod se jih izrine! Nemčija je izjavila na konferenci, da jo to bolj tepe in boli kot vse drugo!

Avstriji je nadalje konferenca naložila, da mora sama nositi državne vojne dolgove! Prvič 10¹/₂ milijard kron vojnega dolga (ki ni v zadolžnicah), potem ves oni vojni dolg v zadolžnicah, ki se nahajajo izven avstrijskega ozemlja! Nadalje se nahaja samo na avstrijskem ozemlju 26 milijard vojnega posojila pri privatnih osebah, zavodih itd., torej približno 37 milijard! Vse to je popolnoma jasno in gotovo.

Jugoslavija se je smatrala kot prijatelj-ska in združena država, kateri bo Nemčija in Avstrija plačala odškodnino! — To in marsikaj drugega je razlog, da je nemška marka danes vredna 22—24 centimov, avstrijska krona pa 5—6 centimov francoskega denarja!

Plebiscit bo torej odločil o tem, če hočete se postaviti na stran premagane in bankerotne Nemčije in Avstrije, ali na stran zmagovite antante.

Podčrtam vedno Nemčijo! Zakaj? Zgodilo se bo to, kar tukaj jasno vidimo: Avstrija se bo združila z Nemčijo. Šla bo ž njo prej ali slej v novo vojsko. To je za vsakega politika popolnoma jasno. To je nam posebno pokazal shod „Velenemške stranke“ 7. septembra 1920 v Solnogradu. Vsi zastopniki so soglašali v tem: Vsi Nemci, kjerkoli so, se morajo združiti! Zdaj morajo Nemci na vse drugo pozabiti, samo eno je potrebno: da se čutijo Nemci! Nemci sanjajo namreč samo o tem, da se pripravljajo na novo maščevalno vojno. Prišli so v Solnograd prav isti znani kričarji in petelini, ki so že prej celo Evropo pahnili v nesrečo! Ti ljudje imajo nesrečno roko. Bil je dr. Angerer zraven: to zadostaj! — Toda bodite uverjeni, Slovenci, da bo ves svet spet po koncu, da jih spet ukroti. To je tu v Parizu popolnoma jasno! Amerika, romanski in slovanski narodi, vse bo spet združeno proti Nemcem. Seveda tudi Italija! Dvatisočletna zgodovina mi kaže, da so se Italijani vojskovali vedno proti Nemcem. Popolnoma izključeno pa je, da bi Italija se postavila na stran Nemčije proti Franciji. Tu pač delujejo vse druge tajne sile, ki držijo ta dva naroda vkup — to je nam tu v Parizu popolnoma jasno. Italijani se kakor vedno samo norce brijejo iz Nemcev.

2. Mir med narodi!

Glasovati morate nadalje za Jugoslavijo, da bo enkrat mir med narodi! Edina možnost, da se napravi ta mir, je, da se Slovenci ločijo od Nemcev in da so Nemci sami med seboj.

Zgodovina je namreč jasno dokazala, da Nemci in Slovani ne morejo skupno živeti, ker Nemeč se čuti povsod gospoda in hoče, da mu Slovan služi. Nemeč je namreč nesposoben občevati pravilno z drugimi narodi. V afrikanski koloniji Windhoek so Nemci napravili dva trotoarja (pešpota) v mestu, enega za Nemce, drugega nižjega za črnce! Tako je vedno bilo! Kadarkoli stojiš pred Nemcem, si nehote misliš, da stoji stopnjo nad teboj. Poznamo vse nemške načrte, ki so jih kovali za slučaj

in teptani narod, danes sem ponosen, da sem verne slovenske matere sin.

Kakor velikan se dviga ta mož pred mojimi očmi in otroci, pritlikavec se mi zdijo oni, ki mečejo svoj materni jezik za umazane Judeževe groše od sebe. Ali se ne razjoče opravičeno nad takimi ljudmi majka Slava in toži: Sinove sem izredila in odgojila, oni pa so me zaničevali.

Dokler beseda materina slovi, časti se narod in oživlja; kakor beseda materina umira, peša tudi narodna slava in moč. Naš slovenski jezik je tako lep, tako blago zvoneč, da ne najdete zlahka tako lepega na svetu. Najlepše pa doni slovenska beseda v narodni pesmi; zato pa Slovenec in Slovenka ljubita pesem iz celega srca. Draga zemlja očetova, kako bi izgledala, če bi te ne ogrevala naša ljubezen, če bi te ne razveseljevala naša narodna pesem! Zdi se mi, da bi bila mrtva, gola, kamenita puščava, viharjev jez-nih mrzla domačija. Naši narodni nasprotniki, ki sovražijo vse, kar je naše in zametujejo naš jezik pred svetom — zakaj se mu ne odrečejo popolnoma? Lažje nam bi bilo, če bi izdajalci naroda popolnoma opustili materni jezik, kakor da bi v njem hujskali brata na brata. Zakaj ne morejo pozabiti na slovensko pesem? Oh zato, ker je prelepa slovenska beseda!

Pusti, Judež, svoje delo, saj se ne zmenimo za tvoje groše! Draga nam je naša mati in sveta njena beseda; ti pa si pahnil od sebe mater in zapravil njeno dedščino, zato si izvržek človeštva!

zmage. Leta 1895. so pisali Nemci: „Kako bo izgledala Evropa leta 1950? Obstajala bo velika Evropa, v kateri bodo samo Nemci imeli politične pravice, samo oni bodo smeli zemljo pridobivati, bodo kakor v srednjem veku gospodje, toda milostno bodo dovolili, da smejo drugi narodi, ki bodo njim podvrženi, druga (nižja) dela opravljati!“

Gorje, ki so ga Nemci prizadjali Slovanom, je nepopisno! Samo par slučajev:

Rusom: Ruski boljševizem so vstvarili in podpirali Nemci in s tem razklali največjo slovansko državo. Glavni voditelji: Lenin, Trocki, so bili plačani od Nemčije. Znano je zdaj, da je Trocki pred vojno živel na Dunaju in med vojno z avstrijskim potnim listom prišel v Francijo, kjer je z avstrijsko-nemškim denarjem izdajal ruski revolucionarni list. — Lenin je med vojno v Švici hujskal z nemškim denarjem proti Rusiji in Nemčija je dala Leninu 16. aprila 1917 posebni vlak, da se je peljal v Rusijo in tam začel svojo revolucijo. — Nemčija je imela to politiko, da je strupene, nemoralne nauke iznašala in izmislila, a jih je eksportirala v slovanske države.

Ko je imela Nemčija in Avstrija Ukrajino zasedeno, je prevažala cele kiše revolucionarnih knjig in letakov v Rusijo. Francija ima dokumente v rokah, ki dokazujejo, da so Lenin, Trocki i. dr. oktobra 1917 izdajali Nemčiji tajna obvestila o ruskih razmerah, o ruski municiji itd. Boljševizem je revolucionarni strup, ki so ga Nemci skuhal, a so ga potem vcepili Rusom, da bi se veliki ruski narod ž njim zastrupil.

Poljakom: Nemčija in Avstrija je raztrgala z Rusijo Poljsko na tri kose že pred več kot sto leti. Nemški kancler Bismarck je sklenil leta 1863. z Rusijo, ko se je Poljska v krvavem odporu dvignila proti Rusiji, pogodbo, da ji bo z orožjem pomagala potlačiti poljski upor.

Nemčija je bila sklenila polagoma iztrebiti poljski narod v Prusiji ter je v tem namenu sklenila najgorostasnejšo postavo, namreč, nasilno razlastiti Poljake! Kardinal Kopp je javno v pruski gosposki zbornici proti temu barbarstvu protestiral.

Proti avstrijskim Slovanom: Čehom, Poljakom, Ukrajincem, Jugoslovanom!

Na poziv Nemčije je vzdržala Avstrija od l. 1867. nemški kurz v Avstriji ter končno prisilila avstrijske Slovane v veliko svetovno vojno, ki je služila edino le v ta namen, da bi ustvarila veliko nemško cesarstvo v celi Evropi. Konferenca je v javnem dokumentu (10. septembra 1919) na avstrijsko delegacijo pred celim svetom naslovlila sledečo strašno obsodbo:

„Vojna je bila priča ene najgrozovitejših žaloiger: videlo se je, kako je bilo (v Avstriji) na milijone nenemških (slovanskih) narodnosti prisiljenih, se pod smrtno kaznijo boriti v vrstah armade, ki je služila na eni strani v to, da vzdrži te narode v suženjstvu, na drugi strani pa, da se uniči svoboda Evrope. Mnogo jih je od teh narodnosti, ki so proti vojni protestirali in radi tega morali zgubiti premoženje ali iti v ječo in žrtvovati življenje.“

Pri tej priliki mi vstajajo v spominu vse grozote nemškega preganjanja med vojsko. Moral sem vsa ta preganjanja zasledovati in obiskovati žrtve v ječi. Vidim revnega Prosekarja, ki je

Pridno je bil Judež na delu, težka vest mu ni privoščila pokoja. Zavezati nam je hotel oči in nas potisniti v prepad, a narod je spoznal njegovo hudobijo. Približeval se je nam s sladkim smehljajem in vabljujimi besedami ter nam hotel izvabiti našo dedščino, a narod se ne da zapeljati, da bi prodal bogastvo, na katero je navezal svojo dušo in srce. Ne da si ukrasti in oskruniti svetinj, ki so mu jih izročili očetje v skrbno varstvo; ne da si iztrgati tega, kar si je s trudom in bojem pridobil ali prihranil; ne boji se peklenških sil, ki delujejo v Judeževi službi. Kakor ogenj se širi ljubezen in navdušenje od srca do srca, danes je večje kakor včeraj, letos večje kakor lani. Ali ste videli množice, ki so romale zadnji čas po Podjuni in Rožu in gorele navdušenja? Niso jih gnali Judeževi srebrniki ali sladke obljube in zapeljive besede, gnala jih je ljubezen in hvaležnost do prednikov ter spomin na njihove boje in trpljenje. Ali ni bila to kralja Matjaža vojska, ki je vstala iz trdega spanja, se razlila po naših ravninah ter oblastno zaukazala Judežem, da naj se ne dotaknejo naših svetinj? Veličastno kot še nikoli kraljuje visoko nad nami Peca in ponosno gleda na množice, ki se zgrinjajo ob njenem vznožju, a temen in mrk je njen pogled proti daljnemu severu...

Na razpotju stoji danes koroški Slovenec: Ali bo sledil svoji vesti in preizkušenim voditeljem ali Judežem in krivim prerokom? Ali si bo izbral gorki jug ali mrzlo burjo, ki brije s severa, ali svobodo ali sužnost, radost ali trpljenje, veselo

bil za eno besedo na smrt obsojen. Vidim našega Grafenauerja, ki je sedel v Möllersdorfu v ječi ter polagoma od lakote umiral! Vidim vse one blage duhovnike: Kukačko, Ražuna, Brabenca, Razgorška, Šturma itd., ki so bili psovani, opljuvani, tepeni, ki so veljali Nemcem kot izvržek človeštva, edino zato, ker so bili Slovenci! — In kako ste se vrnili iz ječe? Uničeni na živcih, izmučeni, tako, da bi morali zgubiti vero v pravico, ako bi Vas ne bila držala po koncu Vaša velika in globoka vera v večno, neumrljivo pravico božjo in vera v boljšo bodočnost našega naroda! Smatral sem za svojo sveto dolžnost, Vaše solze, Vaše muke v Parizu na merodajnem mestu opisati in čutil sem ponos v srcu, da sem brat in tovariš teh mučenicov!

Vladna komisija z Dunaja, ki je to preiskala l. 1917., je izjavila dunajski vladi, kakor sem v Parizu iz tajnih aktov zvedel, da so Nemci res prizadjali velike krivice Slovincem in da se morajo te krivice popraviti! A popravile se nikdar niso, popravili jih bomo sami, popravil jih bo plebiscit.

In kaj se je godilo v Bosni, kjer je približno 20.000 ljudi bilo obešenih, ustreljenih od nemške soldateske? Kaj v Galiciji? Ko sem bil l. 1918. tam, so mi pravili ljudje sami o vseh grozotah. Nemški oficirji in vojaki so nosili s seboj v letih 1914/15 vrvi, kamor so šli, in so kar meni nič tebi nič obešali revno ukrajinsko rajo! Nemci so rekli: „Slovani so izdajce!“ Toda ves drugi svet, Amerikanci, Francozi, Italijani, Rusi itd., so se zgrozili in so rekli: Nemška duša je posurovela, je obsedena od zlobnega duha, je bolana, je perverzna; ta bolezen se je imenovala: Vsenemštvo.

Za Slovane velja samo eno: Proč od Nemcev, ločimo se za večne čase! Eno je gotovo: Pri plebiscitu ne moremo glasovati za Nemce!

3. Vsenemštvo.

Kaj je to? Združitev vseh Nemcev? Nikakor ne! Kajti proti temu bi načeloma ne mogel nikdo ugovarjati. Vsenemštvo, to je nova vera, nov evangelij za ves svet.

Vsenemci so novi preroki, novi izveličarji sveta!

Kako je nastala ta nova vera?

Bismarck je začel s tem receptom pred 60 leti. On je mislil: Prusija, tedaj mala država, je poklicana do kaj večjega. V mali deželici Slezvik-Holštajn vlada danski kralj Kristijan IX. Prusija je priznala njegove pravice l. 1852. Leta 1864. napove brez vsakega povoda vojno Danski. Zakaj? Da ji vzame to deželo. Dve državi ste Prusiji na poti: Avstrija in Francija. Aprila l. 1866. izjavi Prusija Avstriji, da se ne drži sklenjenih pogodb. Dunajska vlada je bila nad vse začudena ter vprašala v Berlinu za podrobnosti. Berlin pa je odgovoril z napovedjo vojne. — Prusija je zmaga in je vrgla Avstrijo ven iz nemških držav. Bismarck je zdaj odkazal Avstriji novo nalogo: namreč zagospodariti v imenu in interesu nemštva na Balkanu. Bil je torej Bismarck prvi, ki je nas proti Balkanu obrnil. On je bil tisti, ki je l. 1878. povzročil, da je Avstrija zasedla Bosno in Hercegovino.

Leta 1870. je napadel Bismarck Francijo. Kako? Ponaredil je nalašč neki dokument, da

pesem ali jok in stok, življenje ali smrt? Slovenec, ki ima še kaj vesti in ljubi sonce, pomlad in življenje, bo sledil voditeljem, s katerimi je delil trpljenje in krivice, izbral si bo toplo južno sonce, svobodo, radost, veselo pesem in življenje. Z urnimi koraki se približuje tisti svečani trenutek, ko bo izreklo ljudstvo svojo sodbo nad Judeži in slovesno izjavilo,

da tje bode našlo pot, kjer sinovi Slave si prosto vol'jo vero in postave.

Minila je temna noč, z njo vred je razpadlo Judežovo delo, iz temne noči pa vstaja k novemu življenju naš narod. Že se svita na vzhodu, nova doba prihaja za Slovenstvo. Vladala bo doba bratovske ljubezni, slovela bo v njej mila slovenska materina beseda, odmevala po gričih naša narodna pesem, rastli bodo nageljni v vrtovih in vabili v oknih, še vnaprej bodo starodavne lipe krasile in dičile naše vasi. Pod njimi se bodo shajali v polletnih večerih naši očaki in zadovoljno pripovedovali ter se pomenkovali o davnih, davnih dneh.

Mladostno veselje žari z obraza stari in častiljivi majki Slavi, ko vidi vdanost in hvaležnost svojih otrok, ko se vrača tudi njena izgubljenka, a nad vse ljuba hčerka Koroška nazaj v njeno naročje. Pozabljene noči, ki jih je prečula nad njo. Minila je Golgota, bliža se Velikonočno jutro, kralj Matjaž naznanja svoj prihod,

zarja zmage se razliva
čez slovenji Korotan.

je zelo žalil Francijo, namreč depešo kralja Viljema I. iz Emdena, kjer kralj Viljem Bismarku sporoči, da je odklonil zahtevo Francije. Za Francijo je bil ta ponarejen spis tako žaljiv, da je napovedala vojno, a bila je premagana. Franciji je vzel Bismark Alzacijo in Lotaringinjo in 5 milijard vojne odškodnine.

Tedaj po teh zmagah je nemški narod zelo obogatel in se pomnožil na 66 milijonov ljudi. Začele so v tem narodu čudne rastline poganjati. Nemški učenjaki so začeli učiti: „Nemštvo nadkriljuje vse, kar je na svetu“. Schleiermacher trdi: Pravo, živo vero razume le Nemeč. Schlegel trdi: Pravo pesništvo razume le nemška duša, ker ima v sebi božji duh. (Konec sledi.)

Ne verjemite, da se drugače glasuje, kakor je razglašeno v 10. razglasu! Poučite ljudstvo o načinu glasovanja!

Dr. Val. Rožič:

Als Adam grub und Eva spann, Da gab es noch keinen Edelmann!

(Stare kmečko geslo Angležev.)

Ko je še Adam kopal in Eva prè(d)la, Tedaj Koroška še ni grofov ne baronov 'mela!

Ali po domače:

Za koga bomo glasovali dne 10. oktobra? Za grofe in barone — ali za sebe — kmete?

Ko so se v srednjem veku angleški kmetje osvobodili grofov in baronov, tedaj so si na svojo bandero zapisali zgoraj omenjene besede:

Als Adam grub und Eva spann,
Da gab es noch keinen Edelmann!

ali po koroško povedano:

Ko je še Adam kopal in Eva prela,
Tedaj je Koroška brez grofov
in baronov živela!

ali po Drabosnjakovo:

„Okoli saba je kopav Adam
Pa obedn grof bolj edelman“.

Predragi Korošci in Korošice!

Sedaj se je približal oni srečni čas, oni zgodovinski trenotek, ko tudi Vi lahko ustvarite tiste srečne čase za sebe in svoje otroke, da ne bo pri Vas na Koroškem več ne baronov in ne grofov, ki izjemajo iz Vaših teles kri in mozeg, sedaj imate zopet po tisoč letih enkrat priložnost, da si ustvarite svet, na katerem boste sami gospodarili in sami uživali sad in plod svojih žuljavih rok, svojega truda in znoja. Nič drugega ni treba, kakor da Vi vsi enoglasno glasujete za Jugoslavijo — in nič več ne boste podložni svojim grofom in baronom in njih „ferboltarjem“. — Zdaj je prišel oni veliki, zgodovinski čas, da lahko zopet dobite svojo staro zemljo nazaj v svoje kmetijske roke. Treba je samo, da vsi brez izjeme oddate svoj glas Jugoslaviji. Zato: spomnite se na dan glasovanja svojih zatiralcev grofov in baronov, ki so Vam vzeli Vašo zemljo in Vas tiščali k tlom skozi tisoč let.

Od Vas je odvisno, če hočete, da dobite zemljo svojih dedov zopet nazaj, ki so jo Vam ukradli srednjeveški nemški „raubritterji“. Tisoč let in še več ste jim Vi in Vaši predniki očetje robotali, delali tlako, oddajali desetino in štibro, živeli so od Vaših žuljev in se norca delali z Vas in Vas zmerjali s „paurom“ in Vas imeli za svoje sužnje. Zdaj je prišel čas pravice in maščevanja, da se Vam vrne Vaša v potu in znoju že tisočkrat zaslužena sveta domača gruda!

Glasovati Vam je treba samo za Jugoslavijo in z Vašimi glasovi bo prišla, bo prisojena tudi zemlja baronov — teh nemških „trotov“ k Jugo-

slaviji in Jugoslavija bo razdelila potom agrarne reforme to zemljo med Vas uboge kmete in kajžlarje. — Ako pa glasujete za Nemško Avstrijo, pa se ta zemlja baronov in grofov ne bo nikdar razdelila in Vi boste večni sužnji in reveži, ker Nemška Avstrija ne bo nikdar razdelila teh veleposestev, ki jih je na Koroškem vse polno.

Jugoslavija pa bo ta veleposestva gotovo razdelila med revne kmete in delavce, ker je ukaz za izvedbo te postave že podpisan od regenta samega! Zdaj, predragi Korošci, imate vi enkrat karte sami v rokah — Vi sami boste odločili, kdo bo gospodar na Koroškem, baroni ali Vi kmetje! Zato: Vrzite na dan glasovanja svoje karte, bele glasovnice pravilno, to je za Jugoslavijo, nemške karte, to je zelene glasovnice pa raztrgajte in s tem boste raztrgali tudi nemška veleposestva in nemško grofovsko gospodo, ki Vas je tisoč let in še več tlačila k tlom, da ste komaj dihal.

Spomnite se besed angleških kmetov, ki so jih zapisali na svojo bandero, da tedaj, ko je bil še paradiz na svetu, ko so še vsi ljudje res delali, tedaj še ni bilo „človeških trotov“ na svetu, t. j. grofov in baronov in drugih „luftinženirjev“.

Spravite z belimi glasovnicami na dan 10. oktobra te pijavke in zajedavke ven iz Vašega prelepega koroškega paradiza! Ako to storite, nič več se Vam ne bo treba klanjati pred njimi in kriviti vaših hrbtov pred graščinskimi „ferboltarji“. Nič Vam ne bo treba „gnadljivo“ prositi v gradu za steljo, pašo, drva, za seno, hosto in nič več Vam ne bo graščinska divjačina delala škode na Vašem polju in po Vaših vrtovih! Sami boste gospodje in gospodarji na lastni zemlji, grofi in baroni pa bodo lepo pobrali svoje „punkele“ in culice ter jo marširali v nesrečno državo — republiko dolgov — Nemško Avstrijo. Vi pa, predragi Korošci, boste tedaj zapeli z veseljem ono staro, znano pesem, ki se glasi:

Je biu an baron
Je godu zaston
Je krajcar dobiv
Je še tist'ga zapiv!

Da! Tako se mora zgoditi!

Baroni naj delajo enkrat zastonj, grofje naj enkrat zastonj godejo za uboge krajcarje in mi — Vi kmetje pa jim eno pošteno „zašpilajte“ za večne čase in sicer dne 10. oktobra na dan glasovanja. Saj so dosti dolgo pili Vašo kri in kri Vaših dedov, to so bili krvosesi, ki so pili kri iz Vašega narodnega telesa.

Sveto pismo pravi: Kdor ne dela, ta naj tudi ne jé! Ker baroni in grofje nič ne delajo, zato jim pa vzemite zemljo, da jo boste Vi mogli obdelovati.

Božja volja je, da človek v potu svojega obraza dela in kruh služi sebi in svoji družini in ker apostelj pravi: Kdor za svoje ne skrbi, je vero zatajil. Veleposestniki, to je baroni in grofje, pa ne skrbijo za Vas, ki Vas imajo za svoje kmete, zato so zatajili sveto vero in ne zaslužijo, da bi nad Vami gospodarili. Zato na dan glasovanja: Ven s temi baroni in grofi!

Kmet, kmečka družina je bila vedno z zemljo zvezana in na zemljo privezana. Kjer je kmet delal, oral, kopal in sejal, tam so bili ljudje srečni, tam ni bilo nezadovoljnih. Kjer je kmet svojo zemljo obdeloval in komandiral, tam sta hitro izginila trnje in osat, tam se je po pridnem delu in po blagoslovu božjem puščava hitro spremenila v rodovitno zemljo.

Graščak pa ne dela. On pusti trnje in osat rasti, divjo žival zarezja po lesu in šumi in njiv in travnikov ne obdeluje. On prodaja samo les iz gozdov in zatira kmetijski stan.

Zemlja pa ni za to, da bi samo grofje in baroni iz nje dobiček vlekli, ampak za to, da se vsi ljudje na njej žive in njen sad uživajo! Ker je kmet steber vsaki državi, zato bo naša država Jugoslavija tudi poskrbela s pametno, modro agrarno (poljedelsko) reformo, da bo vsaka kmetijska in delavska družina dobila podlago in oporo na svoji lastni zemlji. Kakor ima drevo v gozdu svoje mesto, kjer raste in se razvija, dokler je

življenje v njem in mu tega življenjskega mesta ne more nobeno drugo drevo vzeti, tako je tudi kmetijska družina (hiša) ukoreninjena na svojem kmetijskem domu, kajti zemlja je — kakor je že rekel naš vladar — božja in človeška last, ne pa last nekaterih germanskih grofov in baronov.

Predragi kmetje! Bodite pametni in skrbite za sebe in ne za barone na dan glasovanja.

Izvojujte si svojo staro pravdo, za katero se borite že več kot tisoč let! Zato na dan glasovanja vsi kot en mož na volišče za Jugoslavijo — in ponosno boste nesli domu zmagoslavno bandero, na katerem bo zapisano: Koroški kmet-vojvoda je zmagal v svojem pravičnem boju za svojo „Staro pravdo!“

Neveljavne prisege.

Iz mnogih krajev sem dobil naznanila, da razni nemški agitatorji podkupujejo ljudi z blagom in denarjem ter da zahtevajo od njih prisego, da bodo glasovali za Nemško Avstrijo. Vprašajo me od mnogih strani, kaj je s tako prisego. Odgovarjam:

Taka prisega je neveljavna in celo grešna.

Z denarjem ali blagom prisiljena prisega je namreč pred Bogom neveljavna. In vsak, kdor bi zaradi glasovanja izsiljeval od kogarkoli prisego, bi se sam pregrešil zoper drugo božjo zapoved ter še druge k istemu grehu zapeljeval.

Nobeden torej, ki bi bil v nevednosti ali zmedenosti prisegel kakemu agitatorju, ni dolžan te prisege držati, ker je neveljavna. Vsak je in ostane popolnoma svoboden in prost, da glasuje po svoji vesti tako, kakor bo mogel zagovarjati to nekoč pred božjim sodnikom.

Dr. Gregor Rožman,
univerzitetni profesor bogoslovja.

Preiskave.

V četrtek, dne 30. septembra, se je podala v Vovbre komisija velikovškega distriktnega sveta, da na licu mesta preišče, koliko da so resnične pritožbe slovenskih renegatov o „slovenskih palicah s pritrjenimi noži“. Mislili smo prvotno, da gre komisija iskat in zaplenit nemško podkupovalno blago, ker še nismo prej slišali, da bi distriktni svet uvedel preiskavo v tej nemški podkupovalni veleakciji, kar že dalje časa zaman pričakujemo. Mislimo namreč, da je to za čistost plebiscita važnejša zadeva kakor pa kakšne izmišljene nemške pritožbe, ki jih distriktni svet vsakokrat točno preišče. Zmotili smo se. Komisija se je bolj zanimala za okovano orožje, ki ga seveda ni našla. Našla je samo pri renegatih in naših običajne palice, brez katere pač danes noben pošten človek na večer ne sme iti na cesto, ako se mu ne zljubi ravno okušat nemško kulturo. Splošno znano je, da se oborožujejo z noži samo nemškutarji.

Že na sinčevaški „Kärntnertag“ leta 1914 so prišli oboroženi z dolgimi noži le Nemci in nemškutarji. Pričakujemo, da bo ista komisija preiskala tudi vse celovške tovarne avtomobile, na katerih prevažajo še danes v pas A ljudi iz Celovca in raznih krajev Nemške Avstrije; ti ljudje sami trdijo, da so oboroženi z revolverji in noži. Pri teh preiskavah nihče ne bo mogel očitati komisiji, da se je pregrešila nad znano angleško prislovico o nedotakljivosti hišnega prava: „My house is my castle“ (moja hiša je moja trdnjava), v katero nihče ne sme nekaznovan vdreti, kar se je v Vovbrah v enem slučaju zgodilo.

Občudujemo naravnost velikansko pridnost in vstrajnost predsednika velikovškega distriktnega sveta, ki bi pa lahko služili boljši stvari, sicer bo medzavezniška komisija morala nositi odgovornost za bodoče dogodke, kakor je danes odgovorna za kri, ki je že tekla, in ves nered in nemir v pasu A. Mi smo jo pravočasno svarili,

Mariborska eskomptna banka

Glavni trg št. 141 podružnica Velikovec Glavni trg št. 141

Telefon šte. 7 (interurban). — Račun pošt. ček. urada SHS v Ljubljani št. 11.695.

Centrala Maribor.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju; dovoljuje vsakovrstne kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Podružnica izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Daje pojasnila vsak čas brezplačno. Blagajna je odprta od 1/9 9. do 12. ure in od 15. do 16. ure (3. do 4. ure popoldne).

Podružnica Murska Sobota.

Izvršuje nakazila v tu- in inozemstvo. Kupuje in prodaja devize, valute in vrednostne papirje ter eskomptira trgovske menice; akreditivi na vsa tu- in inozemska mesta.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Borovljah.

Delniška glavnica: 50.000.000 K.

Rezervni zaklad: 45.000.000 K.

Dovoljuje vsakovrstne kredite po najugodnejših pogojih.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice:

Celje, Celovec, Gorica, Maribor, Split, Sarajevo, Trst in Ptuj.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Daje pojasnila vsak čas brezplačno.

da ne otvori demarkacijske črte, ako hoče imeti red in mir. Ni treba posebne modrosti za spoznanje, da prihajajo Nemci in nemškutarji s pritožbami vedno le tedaj, kadar sami kaj nameravajo, da bi prikrili svoje zlobne namene. Sami organizirajo „Prügelbande“, ki se jih sicer prav nič ne bojimo, pri tem pa kričijo o slovenskih „Prügelkompanijah“, ako ponoči naši ljudje stražijo domove pred nemškimi požigalci, tatovi in roparji.

Glasovanje.

Glasovne legitimacije pobirajo

Nemci in nemškutarji ponekod na-

šincem. Nihče nima pravice, jemati

legitimacije. Naznanite take ljudi

pristojni oblasti! Priskrbite si druge

legitimacije!

Glasovalna sleparija. Iz raznih krajev prihajajo vesti, da Nemci in podkupljeni nemčurji že sedaj sleparijo. Avgust Komposch iz Ponikve in Valentin Koren iz Pri Štiha (Sorgendorf) sta bila 29. sept. v Dolinčičah, občina Bistrica pri Šmihelu in sta zahtevala od glasovalcev glasovalne izkaznice pod pretvezo, da imata za to nalogo od občine. — Nobeden nima pravice zahtevati glasovalne izkaznice! Poženite vsakega takega nemškega podkupljenega agitatorja in ga takoj naznanite oblasti! Ne nasedajte nemškemu sleparijam!

Plebiscitna komisija odreja, da se mora v nedeljo, dne 3. oktobra t. l., prepovedati točenje vina, piva in vseh drugih alkoholnih pijač v glasovalni coni A in da morajo biti vse gostilne v glasovalni coni A zaprte vsak večer ob 8. uri 30 minut po jugoslovanskem času.

Vzpostavitev glasovalnih odsekov.

Distrikt A (I). Okrajni svet Vrba.

Občinski glasovalni odseki za plebiscit so bili postavljeni v sledečih spodaj imenovanih krajih.

Vsaka oseba se lahko zgleda v uradnih prostorih občinskega glasovalnega odseka vsak dan ob delavnih dopoldne od 10. do 12. ure, popoldne od 3. do 5. ure; ob nedeljah dopoldne od 10. do 12. ure.

Ime občinskega glasovalnega odseka: Ime predsednika in tajnika: Naslov urada občinskega glasovalnega odseka:

Kostanje:	Kaufmann Jan., preds.	Šola Kostanje.
Lipa:	Reichmann Jak., preds.	Šola Lipa.
Blatograd:	Preithofnig Jan., tajn.	Gostilna Schiller Franc, tajnik.
Poreče:	Dragaschnig K., preds.	Obč. urad Morokutti Ant., preds.
Šmartno:	Bukovšek Franc, tajn.	Obč. urad Breitegger Jan., preds.
Vrba:	Štrukl Janez, tajnik.	Obč. urad Eisenhut Alfr., preds.
Vernberk:	Fritz Jožef, tajnik.	Šola Sereinig Janez, preds.
	Kusslan Viljem, tajnik.	Šola Domačale.
	Podpolkovnik gen. štaba: A. Trenti,	
	predsednikokrajnega sveta.	

Dopisi.

Velikovški okraj.

v **Konovece.** (Nemčurski Frauenverein) se je srečno ponesrečil. V Dolinčičah je ena žena nabiralko tako grdo pogledala, da je ista kar zapustila vas in bežala. V Šmihelu in drugih vaseh so jim pokazali vrata, kaj ne, frajlica princesinja. Zmanjkalo je cukercika za kofetek. Na Blatu se jih je polastil tak strah, da so pozabile pot na Pliberk in se med seboj pobile. Sama stanovitna nesreča. Frava Rajtar in Marternik, tu pa ni časti, ni veselja. Bo treba kaj drugega začeti ali pa iti.

v **Žvabek.** (Za kratek čas). V zadnji seji G. H. R. se je sklenilo po dolgem temeljitem prevdanku, pripraviti vse za čas, ko bo pri nas Nemška Avstrija in bo moral naš župnik proč. Vse drugo se je hitro rešilo, samo glede načina ženitev se je moralo dolgo govoriti, kar priča lahko gospod Kumar. Končno je prišlo po 30. litru vina do sporazuma na podlagi nemškega zakona, po katerem se duhovnik sploh ne nuca, ter sklene vsak moški in ženska zakon pred purgarmajstrom. Klemen se je ponudil za purgarmajstra, ker on bo za zakone najbolj pripraven. Izkušen je dovolj v vseh zakonskih zadevah. Vsled tega je „mož beseda“ in kar bo storil, bo gotovo v njegov blagor. Za šribarja mu bo stal ob strani „mit 3 tajčem vort“ inšpektor občinske kase „švigarfotar.“ Farbati zna vsako revno ženšče, kar je pri ženitovanju po kozjem zakonu prepotrebno. Svatje se bodo vozili in bodo zato dobili tisti voz, ki je peljal cukr iz Celovca, t. j. tisti cukr, ki ga je ameriški rdeči križ poslal izstradanim otrokom Nemške Avstrije, ter Judeži sedaj za njim slino požirajo. Vpregel bo Fika, ki se zastopi na bokšajt. Peljali se bodo okrog Pregelhofa najprej, da dobijo žegn zelo vernega češkega Judasa ter obstali za njegovim vrtem. Tukaj se spreže ter bodo nemčurji vozili samcat v Žvabek svate. Med tem časom bo Rudi streljal z atejevem revolverjem. Hauptman v Žvabeku bo komandiral: „Vorwärts“, in obstali bodo sredi vasi pred njegovo „3 tajč omtlih“ gostilno. Par besed: „Koroški Slovenci hoh!“ in vse bo se sukalo po harmoniki znanih ljudi. Nato pretep. Nato „obgong“ po trikrat dražjem plačilu. Zangang je pa prštiman od vaškega korita v Klemenovo klet. Fana bo pa crknjen prašič z belim lističem ne za glavo, ampak na špic repa. Po treh dneh druga ženitev.

An pub, ki se bo ženil v jugoslovanskem Žvabeku po plebiscitu.

v **Prevalje.** Pri nas imamo čudne ponočnjake, kateri kradejo ljudem nočno spanje. Zaenkrat opozarjamo g. M. Č., da ako ne bode on zabranil v svoji hiši tega ponočevanja, bomo mi napeli druge strune. Zahtevamo nočni mir! Več Prevaljčanov.

Boroveljski okraj.

b **Ledinice.** (Zborovanje ženskega društva.) V nedeljo, dne 12. septembra, je imelo tukajšnje žensko društvo shod. Žene in dekleta so bile častno zastopane. Z velikim zanimanjem smo sledile govoru g. Čuček, v katerem je nas navdaševala za narodne ideale. Njene besede so nam segale globoko v srce. Tako govoriti pač le more tisti, ki ima srce za nas, ki z nami živi in čuti. Na dan glasovanja bomo pokazale, da smo zveste hčere naše ljubljene majke Jugoslavije. Gospé Čuček pa izrekamo tem potom še enkrat našo najiskrenejšo zahvalo.

b **Borovlje.** Moti, Moti — ti se presneto motiš. G. placmojster Moti Egger (Öker) je prav pameten mož, dokler v postelji spi. Ako pa pride med svoje delavce, mu začne galopirati tisti nemški črv v glavi, da mu ne pusti spregledati, da bo večina njegovih delavcev glasovala za Jugoslavijo. Moti, poglej nas prav, preštej nas, da se ne boš tako presneto motil. Ali ti misliš s svojo neumno agitacijo tistih par ptičkov še za Nemško Avstrijo pridržati, če trdiš, da imate v Selah že polovico glasov za Nemško Avstrijo? Potem jim pa le še to zraven povej, da imaš ti Celovec za Šele; to ti bomo tudi mi verjeli. Ampak, le počakaj Moti do plebiscita! Ti bo še marsikateri ptič sfrčal. — Moti, ali se še spominjaš, kako si med vojno svoje delavce nesramno zaničeval, jih sekiral, tožit gonil k raportu. Če je šel kateri štiri do pet ur daleč kak košček kruha iskat, ga nisi mogel pogrešati en dan, da bi mu dal dopust. Ko si ga vtaknil v luknjo, si ga lahko pogrešal: tri, pet ali osem ali še več dni — pfuj! sirovež! Tako ne boš več paševal z nami! Če se ti ne dopade med slovenskimi delavci ostati, greš lahko nazaj k šterclerjem, kužije pa munije kvat. Potem pa zopet pričneš lahko na humperškem mostu pajče in kože prodajat. Mi jugoslovanski delavci smo z Jugoslavijo prav zadovoljni; komur se v Jugoslaviji ne dopade, pa naj gre v nemški paradiž.

b **Podljubelj.** Pa Mojti prišva, pa ta liepa puaba, fletna puaba. Pihle meva, pa pile dava Mojti. Uggowitzter — oh ti moužar ti! Kaj si pa zopet strelil za enega poka? Pred kratkim si nagovarjal najbolj zavednega Slovenca v Podljubelju, da bi ga dobil na nemškutarsko stran. Obljubil si mu, da se bodeš ti pokimral, da bo dobil v fabriki boljše delo. Si se pa sramotno namazal, ker ti je on s kratkimi besedami kljun zamašil, ko ti je odgovoril, da je bil Slovenec in bo za Jugoslavijo glasoval ter da ga nobeden ne izpreobrne. Kaj si pa kaj to mislil, ko si šel od njega, da ne sme praviti, kaj sta govorila? Uhuwitzer, ali si A'ijovej sestri Mojti pozabu povedat, da ne sme vn praviti, da si njej deset paklcev špilc dau, da bi glasovala za Nemško Avstrijo. Ktera lesa te je pa tku močnu udaruya? Škoda, ki sta že Apva pa Aaa'i pokopana. Kaj bi ti za eno unterholtngo meu ž njima. Tisto tebi prav nič ni, če je eden tud mutec, saj tudi ti nisi nič boljši kot en papagaj. Podljubeljčani, le pogledite, kako jim že gre tistim tajč-gezintim za štimo, da jih morajo že s špiljami iskati. — Puaba, biež, biež — nča gre!

Gospodarstvo.

Nakup sadja na Spodnjem Štajerskem. Letos je na Spodnjem Štajerskem sadje obilno obrodilo. Ker tam pridelujejo tudi vino, ga ne rabijo toliko za domačo pijačo ali za mošt in ga prodajajo drugam. V Maribor so prišli kupci iz Holandske, ki so nakupili veliko sadja. Za lep sad plačujejo na domu za kg K 2.20. Odposlali so že veliko vagonov. A tudi v Nemško Avstrijo ga gre precej, ker Avstriji primanjkuje drugih živil. Izvozna carina za sadje je veliko znižana in se plačuje sedaj malenkost. Iz Bosne in Srbije bodo izvažali veliko posušenih sliv ali češpelj.

Lastnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.
Odgovorni urednik: **Otmár Mihálek**.
Tisk tiskarne Družbe sv. Mohorja v Prevaljah.

Tovariši plebiscitne trupe s tužnim srcem naznanjajo vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je dne 27. septembra 1920 umrl na ranah, povzročenih od hudobnih rok, naš ljubljani tovariš

Peter Karbun

pomožni orožnik v Malem Št. Vidu, rodom iz Libelič, v 22. letu svoje mladosti.

Slava njegovemu spominu!

Velikovec, 28. septembra 1920.

Žalujoči tovariši.

Bakrene kotle za kuhanje žganja ima na prodaj **Ivan Vidali**, klepar, Prevalje.

Plebiscitne in jugoslovanske

rabljene poštne znamke kupi

Žolger, Maribor, Tattenbachova ul. 18/III.

Ovčjo volno

kupuje in plačuje po najvišji cen

J. Oswald, Velikovec,
kavarna Sparl.

— Zamenja pa tudi sukno za volno.